

Askungen

(bröderna Grimm)

Det var en gång en rik man, som en lång tid levde nöjd tillsammans med sin hustru, och de hade en enda dotter. Men så blev hustrun sjuk och när hon kände att slutet närmade sig, ropade hon till sig sin dotter och sa: "Kära barn, jag måste lämna dig nu. Men när jag har kommit till himlen så ska jag se ner till dig. Plantera ett litet träd på min grav och när du önskar dig något, då ska du skaka det, och dina önskningar kommer att gå i uppfyllelse. Och om du annars råkar i nöd, så ska jag hjälpa dig, om du bara förblir from och god". Därpå dog hon.

Men barnet grät och planterade ett litet träd på sin mors grav. När vintern var förbi och det lilla trädet grönskade för andra gången så gifte mannen om sig. Hans nya hustru hade två döttrar, de var visserligen vackra att se på, men hade ett stolt och elakt hjärta.

När de nu kom i huset, så började en svår tid för flickan. De båda styvsystrarna tog ifrån henne de vackra kläderna och hon fick istället en gammal grå klänning. "Den duger gott åt dig", skrattade de och förde ut henne i köket. Där fick det stackars barnet slita hela dagen med tungt arbete och dessutom ta emot hån från de båda systrarna. Annars hällde de ut ärter och linser i askan. Dem måste hon plocka upp. Och när hon var trött om kvällen, fick hon inte sova i en säng, utan fick lägga sig i askan vid spisen. Eftersom hon därför alltid såg smutsig ut, gav de henne namnet Askungen.

En gång skulle kungen ställa till med bal, festen skulle vara i dagarna tre, och hans son, prinsen, skulle välja sig en brud. De båda stolta systrarna blev också bjudna. "Askungen", ropade de, "kom upp, kamma vårt hår, borsta våra skor och sätt på spännena! Vi ska på prinsens bal!" Askungen fick putsa skor så gott hon kunde. Och när hon var färdig, frågade de henne föraktfullt: "Askungen, du skulle allt bra gärna vilja gå på

balen, eller hur?"

"Åh ja, men hur skulle jag kunna det, jag har ju inga kläder!"

"Nej", sa den äldsta, "du kan ju inte visa dig som du ser ut. Då skulle vi ju få skämmas för dig! Du hör hemma i köket! Här har du". Hon höll ut en skål med linser i askan.

"Plocka upp de här linserna tills vi är tillbaka".

Sedan gick de båda systrarna, och Askungen började gråtande att plocka upp linserna. "Åh", suckade hon, om min mor bara visste!" Då kom duvorna flygande från trädgården, satte sig bredvid linserna och frågade: "Askungen, ska vi hjälpa dig?" "Ja gärna", svarade Askungen, "de dåliga i krävan, de fina i krukans". Och – pick – pick! – började duvorna. De åt upp de dåliga och lade de fina i krukans. Efter en kvart var alla linserna upplockade. Då sa duvorna: "Askungen, om du vill se när dina systrar dansar med prinsen, så stig upp på duvslaget". Det gjorde Askungen och hon såg sina systrar och prinsen och de många tusen ljusen som skimrade i balsalen. Med tungt hjärta steg hon till sist ner från duvslaget och gick och lade sig i askan och somnade. Nästa morgon blev de båda systrarna arga för att alla linserna var upplockade, för de skulle så gärna ha grälat på Askungen. För att göra henne avundsjuk berättade de om festen och beskrev allt med vackra ord. "Ja", sa Askungen, "uppifrån duvslaget såg jag alla ljusen glittra. Det måste ha varit fantastiskt".

När den äldsta styvsystern hörde det, lät hon i rena ilskan riva ner duvslaget. "Hädanefter stannar du vid ditt arbete i köket!" skrek hon.

På kvällen var Askungen tvungen att föra dem vackra igen. Som belöning höll de ut en säck vicker som skulle vara upplockad till nästa morgon. Åter kom duvorna och frågade: "Askungen, ska vi hjälpa dig?" "Ja gärna", sa Askungen, "de dåliga i krävan, de fina i krukans". På ett ögonblick var vickern upplockad och duvorna sa: "Askungen, om du också vill gå på balen, så spring bort till din mors grav! Skaka trädet och önska dig vackra kläder. Men du måste vara tillbaka före midnatt!". Då gick Askungen, ruskade trädet och sa: "Lilla träd, jag ruskar dig och skakar dig, var snäll och kasta ner

vackra kläder till mig!" Knappt hade hon sagt det förrän det låg en vacker klänning och ett par underbara skor framför henne. Och när Askungen hade tvättat sig och klätt på sig var hon vacker som en daggfrisk ros. Framför husdörren stod sex svarta hästar spända för en vagn, som i galopp förde henne till kungens slott.

Alla blev förvånade över flickans skönhet och styvsystrarna kände inte igen henne. Men prinsen dansade från och med nu bara med henne och tänkte för sig själv: Jag ska se ut en brud och då kan jag inte tänka mig någon bättre än denna. Men strax innan midnatt tog Askungen farväl av prinsen och for sin väg med vagnen som hade fört henne dit. Hon begav sig genast till sin mors grav och sa: "Lilla träd, jag ruskar dig och skakar dig, ta tillbaka kläderna från mig!" Och genast hade Askungen sin gamla klänning på sig igen. Hon sotade ner sig i ansiktet och lade sig i askan för att sova.

Nästa morgon kom systrarna, de var på dåligt humör och teg. Askungen frågade: "Ni hade väl trevligt i går kväll?" "Nej, det kom en främmande prinsessa dit och prinsen dansade nästan bara med henne. Ingen visste varifrån hon kom". Askungen visste det nog, men hon teg. På kvällen måste Askungen göra sina systrar vackra för tredje kvällen i rad och som belöning fick hon en korg ärter som hon skulle rensa. Men åter kom duvorna och frågade: "Askungen, ska vi hjälpa dig?" "Ja gärna", svarade hon, "de dåliga i krävan, de fina i krukorna". Snart var duvorna färdiga och sa: "Askungen, skaka trädet, så att det kastar ner vackra kläder till dig och åk sedan till balen. Men var noga med att du är tillbaka innan midnatt". Askungen gick till sin mors grav och ropade: "Lilla träd, jag ruskar dig och skakar dig, var snäll och kasta ner vackra kläder till mig!" Då föll en ännu vackrare klänning ner och när Askungen hade fått kläderna på sig sken hon som middagssolen.

En vagn förspänd med sex skimlar väntade på henne framför huset och förde henne till slottet. Prinsen tog emot henne på trappan och förde henne in i salen. Åter var alla lika förvånade över Askungens skönhet och systrarna blev bleka av

avund. Hela kvällen dansade hon glatt med prinsen, tills hon plötsligt hörde klockan slå. Då tänkte hon på duvornas varning, skyndade ut och sprang ner för trappan. Men prinsen hade låtet stryka tjära på trappstegen, så att den främmande prinsessan inte skulle kunna försvinna så snabbt och en av Askungens skor fastnade. Prinsen hittade den, men Askungen var försvunnen. När tolvslaget klingade ut stod Askungen där i sina gamla kläder, och vagn och hästar var försvunna. Då sprang hon hem och lade sig i askan. Men prinsen lät nästa dag ge till känna i hela landet, att den som skon passade, skulle bli hans hustru. Men den var för liten för alla. Till sist kom han till huset där Askungen bodde. De båda systrarna gladde sig mycket, för de hade vackra, små fötter och trodde att skon säkert skulle passa dem. Först gick den äldre systemen in i sitt rum och provade skon. Men när hälen inte gick i, tog hon en kniv och skar bort ett stycke. Eftersom prinsen trodde att han hade hittat sin brud, lyfte han upp henne på sin häst och red bort med henne. Men när de kom till porten satt duvorna där och ropade: "Ruckedigu, ruckedigu, det är blod i skon! Skon är för liten, den rätta bruden väntar fortfarande där hemma". Då såg prinsen, att det rann blod ur skon, och han red tillbaka med den falska bruden.

Nu gick nästa syster in i sitt rum och provade skon. Men den var för liten för henne, så hon skar av ett stycke av tårna och tryckte ner foten. När hon trädde inför prinsen, trodde han att han äntligen hade hittat sin brud. Han lyfte upp henne på sin häst och red därifrån. Men duvorna satt åter på porten och ropade: "Ruckedigu, ruckedigu, det är blod i skon! Skon är för liten, den rätta bruden väntar fortfarande där hemma". Då märkte prinsen, att han hade blivit lurad än en gång och red tillbaka med den andra systemen. 5 Till modern sa han: "Det är inte heller rätt brud. Men har ni inte en dotter till här i huset?" Bara en stackars Askunge, med henne kan inte skon passa", svarade modern.

Men prinsen begärde att också Askungen skulle få prova skon. Då ropade man på Askungen, och när hon hörde att prinsen var där tvättade hon sig snabbt om händerna och i ansiktet. Hon

neg för prinsen och när han räckte henne skon, tog hon av sig de tunga träskorna och stack foten i skon. Den satt som gjuten! När hon såg upp tittade prinsen uppmärksamt på henne och kände igen den vackra flickan som han hade dansat med. "Det är den rätta bruden!" ropade han. Då blev styvmodern förskräckt och hennes båda döttrar blev bleka av avund och ilska. Men prinsen lyfte upp Askungen på sin häst och red därifrån med henne. När de kom fram till porten ropade duvorna: "Ruckedigu, ruckedigu, det är inget blod i skon! Skon är inte för liten, för hem den rätta bruden!"